

Kalade parasitoloogiline uuring

ANALÜÜSIMEETODID

Analüüs	Meetod	Metoodika	Osakond
Kalade parasiitide määramine ja identifitseerimine	Kalade parasiitide määramine ja identifitseerimine	5DB-TJ-26	Bakterioloogia-patoloogia
<i>Anisakidae</i> määramine kalade kudedest tehiseede meetodil	<i>Anisakidae</i> sugukonna larvide määramine tehiseede meetodil	5DB-TJ-60	Bakterioloogia-patoloogia

Analüüsimeetod (kalade parasiitide määramine ja identifitseerimine ja/või *Anisakidae* määramine kalade kudedest tehiseede meetodil) valitakse sõltuvalt uuringu eesmärgist.

ANALÜÜSE TEOSTAV LABORATOORIUM

Tartu laboratoorium- Kreutzwaldi 30, Tartu

PROOVIDE VÕTMINE, SÄILITAMINE JA SAATMINE

Proovide võtmine ja pakkimine

Minimaalne uurimiseks vajalik proovide arv sõltub kala kaalust:

- > 150 g - 5 kala;
- 5-150 g - 10 kala;
- < 5 g - 20 kala

Proovideks valitakse erineva haigusstaatussega kalad:

- väliste haigustunnusteta näiliselt terved kalad;
- haiguskahtlusega kalad;
- nähtavate kliiniliste tunnustega kalad.

Kui haigestumine või haiguskahtlus on probleemiks mitmes veekogus/basseinis, võetakse proovid erinevatest veekogudest/basseinidest.

Eluskalade laborisse saatmiseks pannakse need kahekordsesse kilekotti või sobiva suurusega veekindlasse anumasse, milles on 1/3 vett ja 2/3 hapnikku (kala biomass ei tohi ületada 1/3 vee hulgast). Jahutatult jääs või külmakehadega saatmiseks püütakse kalad ja pakitakse kilekotti või keeratakse pärgamentpaberisse ning jahutatakse piisava koguse jää või külmakehade abil.

Toidukala uurimiseks tuuakse proovid vastavalt juhendile või Codex Alimentariuses (CODEX STAN 165-1989) soovitatud proovivõtmise juhendile:

Uuritavate kalade arv, kui kala kaal on <1 kg

Kalapartii suurus tk	Proovide arv tk
- 4800	13

Uuritavate kalade arv, kui kala kaal on 1-4,5 kg

Kalapartii suurus tk	Proovide arv tk
- 2400	13

4801- 24000	21
24001- 48 000	29
48001- 84000	48
84001- 144 000	84
144 001- 240 000	126
240 000-	200

2401- 15 000	21
15 001- 24 000	29
24001- 42 000	48
42001- 72 000	84
72001- 120 000	126
120 001-	200

Külmutatud kala blokid või kalafilee, kalahakkliha, segu fileest ja kalahakklihast (CODEX STAN 165-1989):

Partii suurus (blokkide arv)	Proovi suurus (testitavate blokkide arv)	Aktseteeritav defektsete proovide arv (c)
< 15	2	0
16-50	3	0
51-150	5	1
51-500	8	1
501-3200	13	2
3201-35000	20	3
>35000	32	5

Proovide märgistamine ja kaaskiri

Proovid märgistatakse selgelt ja üheselt mõistetavalt. Koos proovidega saadetakse laborisse korrektselt täidetud ja piisavalt infot sisaldav [kaaskiri](#) mille leiab VTL-i kodulehelt tellimuste vormid alt.

Proovide laborisse saatmine

Püütud kalade korral värske, jääga 0° C lähedase temperatuurini jahutatud kala või kala siseorganid. Laborisse toomise ajaks ligeeritakse eemaldatud seedetrakt otstest.

Proovid peaksid laborisse jõudma 24 tunni jooksul pärast võtmist. Tellija poolt tagatakse külmaahel proovide transportimise ajal. Proovi temperatuur ei tohi tõusta üle 10°C (saadetise vastuvõtmisel peab transpordikastis veel jääd alles olema või vähemalt üks külmakeha peab olema osaliselt külmunud).

Külmutatud kala või parasiitidega tabandunud külmutatud koetükid ei tohi olla transportimise ajal sulanud. Kalatooted peavad laborisse jõudma sellises seisukorras, nagu olid proovi võtmisel, sh külmutatud kalatooted ei tohi transportimise ajal üles sulada.

ANALÜÜSI TEOSTAMISE AEG

Kuni nädal.

PS! Laborit teavitatakse ette proovide eeldatavast saabumisajast.

ANALÜÜSIMEETODID

Kalade parasiitide määramine ja identifitseerimine visuaalse vaatluse, läbivalgustamise, UV-valguses vaatlemise ning mikroskopeerimise teel.

Veterinaar- ja Toidulaboratoorium

Anisakidae sugukonna larvide määramine tehisseede meetodil.

TÄIENDAV INFO JA KONTAKTID

- Üldised kalade haiguste küsimused: peaspetsialist loomahaiguste alal Triin Tedersoo, Kontakt: tel: 738 6122; mobiil: 518 5383; e-post: triin.tedersoo@vetlab.ee.
- Bakterioloogia-patoloogia osakond, telefon 738 6123; 738 6120

Koostatud: 17.06.2019

Koostanud: Triin Tedersoo